

Luk

Chapter 7

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ, εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ
Baada-ya alipokamilisha yote hayo maneno yake katika hizo masikio ya-hao
[G1894](#) [G4137](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4487](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0189](#) [G3588](#)
- λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναοῦμ.
watu aliingia katika Kapharnaoum
[G2992](#) [G1525](#) [G1519](#) [G2584](#)

Baada ya Yesu kumaliza kusema haya yote watu wakiwa wanamsikiliza, akaingia Kapernaumu.

- 2 Ἐκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος, κακῶς ἔχων, ἤμελλεν τελευτᾶν,
wa-jemadari na mmoja mtumwa vibaya aliyekuwa alikuwa-karibu kufa
[G1543](#) [G1161](#) [G5100](#) [G1401](#) [G2560](#) [G2192](#) [G3195](#) [G5053](#)
- ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος.
ambaye alikuwa kwake mwenye-thamani
[G3739](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1784](#)

Mtumishi wa jemadari mmoja wa Kirumi, ambaye bwana wake alimthamini sana, alikuwa mgonjwa sana karibu kufa.

- 3 ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν
akisikia na kuhusu huyo Iēsoṽs alituma kwa yeye wazee wa-hao
[G0191](#) [G1161](#) [G4012](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0649](#) [G4314](#) [G0846](#) [G4245](#) [G3588](#)
- Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἔλθων, διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
Wayahudi akimwomba yeye ili akija amponye huyo mtumwa wake
[G2453](#) [G2065](#) [G0846](#) [G3704](#) [G2064](#) [G1295](#) [G3588](#) [G1401](#) [G0846](#)

Jemadari huyo aliposikia habari za Yesu, aliwatuma wazee wa Kiyahudi kwake, wakamwomba aje kumponya mtumishi wa huyo jemadari.

- 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως,
hao na walipofika kwa huyo Iēsoṽs walimsihi yeye kwa-bidii
[G3588](#) [G1161](#) [G3854](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3870](#) [G0846](#) [G4709](#)
- λέγοντες, ὅτι ἄξιός ἐστιν, ᾧ παρέξῃ τοῦτο;
wakisema kwamba anastahili yeye-ni ambaye utamtendea hili
[G3004](#) [G3754](#) [G0514](#) [G1510](#) [G3739](#) [G3930](#) [G3778](#)

Wale wazee walipofika kwa Yesu, wakamsihi sana amsaidie yule jemadari wakisema, "Mtu huyu anastahili wewe umfanyie jambo hili,

- 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς
anapenda kwa-maana hiyo taifa letu na hiyo sinagogi yeye-mwenyewe
[G0025](#) [G1063](#) [G3588](#) [G1484](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4864](#) [G0846](#)
- ὥκοδόμησεν ἡμῖν.
alitujengia sisi
[G3618](#) [G1473](#)

kwa sababu analipenda taifa letu tena ametujengea sinagogi."

- 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς; ἤδη δὲ, αὐτοῦ οὐ μακρὰν
huyo na Iēsoūs alikwenda pamoja-na wao tayari na yeye si mbali
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G4198](#) [G4862](#) [G0846](#) [G2235](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3756](#) [G3112](#)
- ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης, λέγων αὐτῷ,
akiwa kutoka hiyo nyumba alituma rafiki huyo jemadari akisema kwake
[G0568](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3992](#) [G5384](#) [G3588](#) [G1543](#) [G3004](#) [G0846](#)
- Κύριε, μὴ σκύλλου, οὐ γὰρ ἰκανός εἰμι, ἵνα ὑπὸ
Bwana usijisumbue usijisumbue si kwa-maana nastahili mimi-ni kwamba chini-ya
[G2962](#) [G3361](#) [G4660](#) [G3756](#) [G1063](#) [G2425](#) [G1510](#) [G2443](#) [G5259](#)
- τὴν στέγην μου εἰσέλθης;
hiyo dari yangu uingie
[G3588](#) [G4721](#) [G1473](#) [G1525](#)

Hivyo Yesu akaongozana nao, lakini alipokuwa hayuko mbali na nyumbani, yule jemadari akatuma rafiki zake kumwambia Yesu, “Bwana, usijisumbue, kwani mimi sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu.

- 7 διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σέ ἐλθεῖν; ἀλλὰ εἰπέ
kwa-hiyo wala mimi-mwenyewe sikuona-kustahili kwa wewe kuja lakini sema
[G1352](#) [G3761](#) [G1683](#) [G0515](#) [G4314](#) [G4771](#) [G2064](#) [G0235](#) [G3004](#)
- λόγῳ, καὶ ἰαθήτῳ ὁ παῖς μου.
kwa-neno na aronywe huyo mtumishi wangu
[G3056](#) [G2532](#) [G2390](#) [G3588](#) [G3816](#) [G1473](#)

Ndiyo maana sikujiona hata ninastahili kuja kwako wewe. Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu atapona.

- 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων
pia kwa-maana mimi mtu niko chini-ya mamlaka niliyewekwa mwenye
[G2532](#) [G1063](#) [G1473](#) [G0444](#) [G1510](#) [G5259](#) [G1849](#) [G5021](#) [G2192](#)
- ὕπ’ ἑμαυτὸν στρατιώτας; καὶ λέγω τοῦτῳ, Πορεύθητι, καὶ
chini-yangu mimi-mwenyewe askari na ninamwambia huyu Nenda na
[G5259](#) [G1683](#) [G4757](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3778](#) [G4198](#) [G2532](#)
- πορεύεται; καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται; καὶ τῷ δούλῳ μου,
anakwenda na mwingine Njoo na anakuja na kwa-huyo mtumwa wangu
[G4198](#) [G2532](#) [G0243](#) [G2064](#) [G2532](#) [G2064](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1401](#) [G1473](#)
- Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
Fanya hili na anafanya
[G4160](#) [G3778](#) [G2532](#) [G4160](#)

Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyewekwa chini ya mamlaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia huyu, ‘Nenda,’ yeye huenda; na mwingine nikimwambia, ‘Njoo,’ yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, ‘Fanya hivi,’ yeye hufanya.”

- 9 ἀκούσας δὲ ταῦτα, ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν; καὶ στραφεὶς τῷ
akisikia na haya huyo Iēsoūs alimstaajabia yeye na akigeuka kwa-huo
[G0191](#) [G1161](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2296](#) [G0846](#) [G2532](#) [G4762](#) [G3588](#)
- ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ, εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ
uliomfuata yeye umati alisema Ninawaambia ninyi hata katika hao Israēl
[G0190](#) [G0846](#) [G3793](#) [G3004](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3761](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2474](#)
- τοσαύτην πίστιν εὔρον.
kubwa-hivyo imani sikupata
[G5118](#) [G4102](#) [G2147](#)

Yesu aliposikia maneno haya, alishangazwa naye sana. Akaugeukia ule umati wa watu uliokuwa unamfuata, akawaambia, “Sijaona imani kubwa namna hii hata katika Israeli.”

- 10 καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον, οἱ πεμφθέντες, εὔρον τὸν
na waliporudi katika hiyo nyumba hao waliotumwa walimkuta huyo
[G2532](#) [G5290](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G3588](#) [G3992](#) [G2147](#) [G3588](#)
- δοῦλον ὑγιαίνοντα.
mtumwa mzima
[G1401](#) [G5198](#)

Nao wale watu waliokuwa wametumwa kwa Yesu waliporudi nyumbani walimkuta yule mtumishi amepona.

- 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξῆς, ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν, Na ikawa katika hilo lililofuata alikwenda katika mji uitwao Naïn
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1836](#) [G4198](#) [G1519](#) [G4172](#) [G2564](#) [G3484](#)
- καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς.
na walikwenda-pamoja naye hao wanafunzi wake na umati mkubwa
[G2532](#) [G4848](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3793](#) [G4183](#)

Baadaye kidogo, Yesu alikwenda katika mji mmoja ulioitwa Naini. Nao wanafunzi wake na umati mkubwa wa watu walikwenda pamoja naye.

- 12 ὥς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο
wakati na alikaribia kwa-hilo lango la-huo mji na tazama alibebwa-nje
[G5613](#) [G1161](#) [G1448](#) [G3588](#) [G4439](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2532](#) [G3708](#) [G1580](#)
- τεθνηκῶς, μονογενῆς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ; καὶ αὕτη ἦν
aliyekufa wa-pekee mwana kwa-hiyo mama yake na yeye-mwenyewe alikuwa
[G2348](#) [G3439](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0846](#) [G1510](#)
- χήρα. καὶ ὄχλος τῆς πόλεως, ἱκανὸς, ἦν σὺν αὐτῇ.
mjane na umati wa-huo mji mkubwa ulikuwa pamoja-na yeye
[G5503](#) [G2532](#) [G3793](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2425](#) [G1510](#) [G4862](#) [G0846](#)

Alipokaribia lango la mji, alikutana na watu waliokuwa wamebeba maiti wakitoka nje ya mji. Huyu aliyekufa alikuwa mwana pekee wa mwanamke mjane. Umati mkubwa wa watu wa mji ule ulikuwa pamoja na huyo mwanamke.

- 13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν, ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ
na akimwona yeye huyo Bwana alimhurumia juu-yake yeye na
[G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2962](#) [G4697](#) [G1909](#) [G0846](#) [G2532](#)
- εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε.
alimwambia yeye Usilie usilie
[G3004](#) [G0846](#) [G3361](#) [G2799](#)

Bwana Yesu alipomwona yule mjane, moyo wake ulimhurumia, akamwambia, "Usilie."

- 14 καὶ προσελθὼν, ἥψατο τῆς σοροῦ; οἱ δὲ βασιτάζοντες ἔστησαν. καὶ
na akikaribia aligusa hilo jeneza hao na waliobeba walisimama na
[G2532](#) [G4334](#) [G0680](#) [G3588](#) [G4673](#) [G3588](#) [G1161](#) [G0941](#) [G2476](#) [G2532](#)
- εἶπεν, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι!
alisema Kijana kwako ninasema amka
[G3004](#) [G3495](#) [G4771](#) [G3004](#) [G1453](#)

Kisha akasogea mbele akaligusa lile jeneza na wale waliokuwa wamelibeba wakasimama kimya. Akasema, "Kijana, nakuambia inuka."

15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
na aliinuka huyo aliyekufa na alianza kusema na alimtoa yeye
[G2532](#) [G0339](#) [G3588](#) [G3498](#) [G2532](#) [G0756](#) [G2980](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#)

τῇ μητρὶ αὐτοῦ.
kwa-hiyo mama yake
[G3588](#) [G3384](#) [G0846](#)

| Yule aliyekuwa amekufa akaketi akaanza kuongea, naye Yesu akamkabidhi kwa mama yake.

16 ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες, ὅτι
uliwashika na hofu wote na walimtukuza huyo Mungu wakisema kwamba
[G2983](#) [G1161](#) [G5401](#) [G3956](#) [G2532](#) [G1392](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3004](#) [G3754](#)

Προφήτης μέγας ἡγέρθη ἐν ἡμῖν! καὶ ὅτι, Ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς
Nabii mkubwa ameinuka kati-yetu sisi na kwamba Amewajia huyo Mungu
[G4396](#) [G3173](#) [G1453](#) [G1722](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3754](#) [G1980](#) [G3588](#) [G2316](#)

τὸν λαὸν αὐτοῦ!
hao watu wake
[G3588](#) [G2992](#) [G0846](#)

| Watu wote wakajawa na hofu ya Mungu, nao wakamtukuza Mungu wakisema, “Nabii mkuu ametokea miongoni mwetu, Mungu amekuja kuwakomboa watu wake.”

17 καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ
na lilitoka hilo neno hili katika yote hiyo Ioudaía kuhusu yeye na
[G2532](#) [G1831](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3778](#) [G1722](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2449](#) [G4012](#) [G0846](#) [G2532](#)

πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
yote hiyo nchi-jirani
[G3956](#) [G3588](#) [G4066](#)

| Habari hizi za mambo aliyoyafanya Yesu zikaenea Uyahudi wote na sehemu zote za jirani.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.
Na walimwambia Iōánnēs hao wanafunzi wake kuhusu yote haya
[G2532](#) [G0518](#) [G2491](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G4012](#) [G3956](#) [G3778](#)

| Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wakamweleza Yohana mambo haya yote. Hivyo Yohana akawaita wanafunzi wake wawili

19 καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰωάννης
na akiwaita wawili baadhi wa-hao wanafunzi wake huyo Iōánnēs
[G2532](#) [G4341](#) [G1417](#) [G5100](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2491](#)

ἔπεμψεν πρὸς τὸν Κύριον, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος? ἢ ἄλλον
alituma kwa huyo Bwana akisema Wewe ndiwe huyo anayekuja au mwingine
[G3992](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2064](#) [G2228](#) [G0243](#)

προσδοκῶμεν?
tumngoje
[G4328](#)

| na kuwatuma kwa Bwana ili kumuuliza, “Wewe ndiye yule aliyekuwa aje, au tumngojee mwingine?”

- 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν, οἱ ἄνδρες εἶπαν, Ἰωάννης ὁ
 walipofika na kwa yeye hao wanaume walisema Iōánnēs huyo
[G3854](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0435](#) [G3004](#) [G2491](#) [G3588](#)
- Βαπτιστῆς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος?
 Mbatizaji alitutuma sisi kwa wewe akisema Wewe ndiwe huyo anayekuja
[G0910](#) [G0649](#) [G1473](#) [G4314](#) [G4771](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2064](#)
- ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν?
 au mwingine tumngoje
[G2228](#) [G0243](#) [G4328](#)

Wale watu walipofika kwa Yesu wakamwambia, “Yohana Mbatizaji ametutuma tukuulize, ‘Wewe ndiye yule aliyekuwa aje, au tumngojee mwingine?’”

- 21 ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων, καὶ μαστίγων,
 katika ile hiyo saa aliponya wengi kutoka magonjwa na mapigo
[G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G5610](#) [G2323](#) [G4183](#) [G0575](#) [G3554](#) [G2532](#) [G3148](#)
- καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς, ἐχαρίσατο βλέπειν.
 na roho wabaya na vipofu wengi aliwajalia kuona
[G2532](#) [G4151](#) [G4190](#) [G2532](#) [G5185](#) [G4183](#) [G5483](#) [G0991](#)

Wakati huo huo, Yesu aliwaponya wengi waliokuwa na magonjwa, maradhi na pepo wachafu, na pia akawafungua vipofu wengi macho wakapata kuona.

- 22 καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες, ἀπαγγείlate Ἰωάννῃ ἃ
 na akijibu aliwaambia wao Nendeni mkamwambie Iōánnēs yale
[G2532](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4198](#) [G0518](#) [G2491](#) [G3739](#)
- εἶδετε καὶ ἠκούσατε: τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ
 mliyoona na mliyosikia vipofu wanaona viwete wanatembea wakoma
[G3708](#) [G2532](#) [G0191](#) [G5185](#) [G0308](#) [G5560](#) [G4043](#) [G3015](#)
- καθαρίζονται; καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ
 wanatakaswa na viziwi wanasikia wafu wanafufuliwa maskini
[G2511](#) [G2532](#) [G2974](#) [G0191](#) [G3498](#) [G1453](#) [G4434](#)
- εὐαγγελίζονται.
 wanahubiriwa-habari-njema
[G2097](#)

Hivyo akawajibu wale wajumbe, “Rudini mkamwambie Yohana yote mnayoyaona na kuyasikia: Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea, wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasikia, wafu wanafufuliwa na maskini wanahubiriwa habari njema.

- 23 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν
 na heri ni yeyote ambaye hatakwazika hatakwazika kwa-sababu-yangu
[G2532](#) [G3107](#) [G1510](#) [G3739](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4624](#) [G1722](#)
- ἐμοί.
 mimi
[G1473](#)

Amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na mimi.”

- 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων, Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους
Walipoondoka na hao wajumbe wa-Iōánnēs ἤρξατο kusema kwa hao umati
[G0565](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0032](#) [G2491](#) [G0756](#) [G3004](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3793](#)
- περὶ Ἰωάννου: Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι? κάλαμον ὑπὸ
kuhusu Iōánnēs Nini mlitoka kwenda hiyo jangwa kuona unyasi kwa
[G4012](#) [G2491](#) [G5101](#) [G1831](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2048](#) [G2300](#) [G2563](#) [G5259](#)
- ἀνέμου σαλευόμενον?
urepo unaotikiswa
[G0417](#) [G4531](#)

Wajumbe wa Yohana walipoondoka, Yesu akaanza kusema na makutano kuhusu Yohana Mbatizaji. Akawauliza, “Mlipokwenda kule nyikani, mlukwenda kuona nini? Je, ni unyasi ukipeperushwa na urepo?”

- 25 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν? ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον?
lakini nini mlitoka kuona mtu katika laini mavazi aliyevaa
[G0235](#) [G5101](#) [G1831](#) [G3708](#) [G0444](#) [G1722](#) [G3120](#) [G2440](#) [G0294](#)
- ἰδοὺ, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ, καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς
tazama hao katika mavazi mazuri na anasa walio katika hizo
[G3708](#) [G3588](#) [G1722](#) [G2441](#) [G1741](#) [G2532](#) [G5172](#) [G5225](#) [G1722](#) [G3588](#)
- βασιλείοις εἰσίν.
nyumba-za-kifalme wako
[G0934](#) [G1510](#)

Kama sivyo, mlukwenda kuona nini basi? Mtu aliyevaa mavazi ya kifahari? La hashi, watu wanaovaa mavazi ya kifahari na kuishi maisha ya anasa wako katika majumba ya kifalme.

- 26 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν? προφήτην? ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ
lakini nini mlitoka kuona nabii ndiyo ninawaambia ninyi na
[G0235](#) [G5101](#) [G1831](#) [G3708](#) [G4396](#) [G3483](#) [G3004](#) [G4771](#) [G2532](#)
- περισσότερον προφήτου.
zaidi-ya nabii
[G4053](#) [G4396](#)

Lakini mlukwenda kuona nini? Mlukwenda kumwona nabii? Naam, nawaambia, yeye ni zaidi ya nabii.

- 27 οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἴδοὺ, ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
huyu ndiye kuhusu ambaye imeandikwa Tazama ninamtuma huyo mjumbe wangu
[G3778](#) [G1510](#) [G4012](#) [G3739](#) [G1125](#) [G3708](#) [G0649](#) [G3588](#) [G0032](#) [G1473](#)
- πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου.
mbele-ya uso wako ambaye ataiandaa hiyo njia yako mbele yako
[G4253](#) [G4383](#) [G4771](#) [G3739](#) [G2680](#) [G3588](#) [G3598](#) [G4771](#) [G1715](#) [G4771](#)

Huyu ndiye ambaye habari zake zimeandikwa: “Tazama, nitamtuma mjumbe wangu mbele yako, atakayetengeneza njia mbele yako.”

- 28 λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου οὐδεὶς
Ninawaambia ninyi mkubwa kati-ya waliozaliwa na-wanawake kuliko-Iōánnēs hakuna-mtu
[G3004](#) [G4771](#) [G3173](#) [G1722](#) [G1084](#) [G1135](#) [G2491](#) [G3762](#)
- ἐστιν; ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων
yupo huyo lakini mdogo-kuliko katika huo ufalme wa-huyo Mungu mkubwa-kuliko
[G1510](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3398](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3173](#)
- αὐτοῦ ἐστιν.
yeye ni
[G0846](#) [G1510](#)

Nawaambia, miongoni mwa wale waliozaliwa na wanawake, hakuna aliye mkuu kuliko Yohana. Lakini yeye aliye mdogo kabisa katika Ufalme wa Mungu ni mkuu kuliko Yohana.”

- 29 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας, καὶ οἱ τελῶναι, ἐδικαίωσαν τὸν
na wote hao watu waliposikia na hao watoza–ushuru walimhesabia–haki huyo
[G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2992](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5057](#) [G1344](#) [G3588](#)
- Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου;
Mungu wakibatizwa hilo ubatizo wa–Ιῳάννης
[G2316](#) [G0907](#) [G3588](#) [G0908](#) [G2491](#)

(Watu wote hata watoza ushuru waliposikia maneno ya Yesu, walikubali kwamba mpango wa Mungu ni haki, maana walikuwa wamebatizwa na Yohana.

- 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ, τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ
hao lakini Mafarisayo na hao wanasheria hiyo kusudi la–huyo Mungu
[G3588](#) [G1161](#) [G5330](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3544](#) [G3588](#) [G1012](#) [G3588](#) [G2316](#)
- ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ’ αὐτοῦ.
walikataa kwa wao–wenyewe hawakubatizwa hawakubatizwa na yeye
[G0114](#) [G1519](#) [G1438](#) [G3361](#) [G0907](#) [G5259](#) [G0846](#)

Lakini Mafarisayo na wataalamu wa sheria walikataa mpango wa Mungu kwao kwa kutokubali kubatizwa na Yohana.)

- 31 Τίτι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης? καὶ
Kwa–nani basi nitawafananisha hao watu wa–hiki kizazi hiki na
[G5101](#) [G3767](#) [G3666](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G1074](#) [G3778](#) [G2532](#)
- τίτι εἰσὶν ὅμοιοι?
kwa–nani wanafanana wanafanana
[G5101](#) [G1510](#) [G3664](#)

Yesu akawauliza, “Niwanafanishie na nini watu wa kizazi hiki? Wanafanana na nini?

- 32 ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν
wanafanana ni watoto hao katika soko wanaoketi na wanaitana
[G3664](#) [G1510](#) [G3813](#) [G3588](#) [G1722](#) [G0058](#) [G2521](#) [G2532](#) [G4377](#)
- ἀλλήλοις ἃ, λέγει, Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε;
wao–kwa–wao ambayo yanasema Tuliwapigieni–filimbi ninyi na hamkucheza hamkucheza
[G0240](#) [G3739](#) [G3004](#) [G0832](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3756](#) [G3738](#)
- ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
tuliomboleza na hamkulia hamkulia
[G2354](#) [G2532](#) [G3756](#) [G2799](#)

Wao ni kama watoto waliokaa sokoni wakiitana wao kwa wao, wakisema: “Tuliwapigia filimbi, lakini hamkucheza; tuliwambia nyimbo za maombolezo, lakini hamkulia.’

- 33 ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, μὴ ἐσθίων ἄρτον, μήτε πίνων
amekuja kwa–maana Ιῳάννης huyo Mbatizaji asila asila mkate wala anywa
[G2064](#) [G1063](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0910](#) [G3361](#) [G2068](#) [G0740](#) [G3383](#) [G4095](#)
- οἶνον, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει.
divai na mnasema Pepo anayo
[G3631](#) [G2532](#) [G3004](#) [G1140](#) [G2192](#)

Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa hali mkate wala hanywi divai, nanyi mkasema, ‘Yeye ana pepo mchafu.’

34 ἤλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε,
amekuja huyo Mwana wa-huyo mwanadamu akila na akinywa na mnasema
[G2064](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2068](#) [G2532](#) [G4095](#) [G2532](#) [G3004](#)

Ἰδοὺ, ἄνθρωπος, φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ
Tazama mtu mlafi na mlevi rafiki wa-watoza-ushuru na
[G3708](#) [G0444](#) [G5314](#) [G2532](#) [G3630](#) [G5384](#) [G5057](#) [G2532](#)

ἀμαρτωλῶν;
wenye-dhambi
[G0268](#)

Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa, nanyi mnasema: 'Tazameni huyu mlafi na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na "wenye dhambi."'

35 καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.
na ilihesabiwa-haki hiyo hekima kutoka-kwa wote hao watoto wake
[G2532](#) [G1344](#) [G3588](#) [G4678](#) [G0575](#) [G3956](#) [G3588](#) [G5043](#) [G0846](#)

Nayo hekima huthibitishwa kuwa kweli na watoto wake wote."

36 Ἡρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγη μετ' αὐτοῦ,
Alimwomba na mmoja yeye wa-hao Mafarisayo ili ale pamoja-na yeye
[G2065](#) [G1161](#) [G5100](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5330](#) [G2443](#) [G5315](#) [G3326](#) [G0846](#)

καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου, κατεκλίθη;
na akiingia katika hiyo nyumba ya-huyo Farisayo aliketi
[G2532](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G3588](#) [G5330](#) [G2625](#)

Basi Farisayo mmoja alimwalika Yesu nyumbani kwake kwa chakula. Hivyo Yesu akaenda nyumbani mwa yule Farisayo na kukaa katika nafasi yake mezani.

37 καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει, ἀμαρτωλός. καὶ
na tazama mwanamke ambaye alikuwa katika huo mji mwenye-dhambi na
[G2532](#) [G3708](#) [G1135](#) [G3748](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4172](#) [G0268](#) [G2532](#)

ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα
akijua kwamba amelala katika hiyo nyumba ya-huyo Farisayo akileta
[G1921](#) [G3754](#) [G2621](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3588](#) [G5330](#) [G2865](#)

ἀλάβαστρον μύρου,
chupa ya-marhamu
[G0211](#) [G3464](#)

Naye mwanamke mmoja kwenye ule mji, ambaye alikuwa mwenye dhambi, alipojua kwamba Yesu alikuwa akila chakula nyumbani kwa yule Farisayo, akaleta chupa ya marhamu yenye manukato.

38 καὶ σταῖσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, τοῖς δάκρυσιν
na akisimama nyuma karibu-na hizo miguu yake akilia kwa-hizo machozi
[G2532](#) [G2476](#) [G3694](#) [G3844](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G2799](#) [G3588](#) [G1144](#)

ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς
alianza kulowanisha hizo miguu yake na kwa-hizo nywele za-hilo kichwa
[G0756](#) [G1026](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2359](#) [G3588](#) [G2776](#)

αὐτῆς, ἐξέμασεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφεν τῷ
chake alipangusa na alibusu hizo miguu yake na alipaka-mafuta kwa-hiyo
[G0846](#) [G1591](#) [G2532](#) [G2705](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0218](#) [G3588](#)

μύρω.
marhamu
[G3464](#)

Yule mwanamke akasimama nyuma ya miguu ya Yesu akilia. Akailowanisha miguu yake kwa machozi yake, kisha akaifuta kwa nywele zake, akaibusu na kuimiminia manukato.

- 39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος, ὁ καλέσας αὐτόν, εἶπεν ἐν
 akiona na huyo Farisayo huyo aliyemwalika yeye alisema ndani-yake
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5330](#) [G3588](#) [G2564](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1722](#)
- ἐαυτῷ, λέγων, Οὗτος εἰ ἦν (ὁ) προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς
 mwenyewe akisema Huyu kama angekuwa huyo nabii angejua ni nani
[G1438](#) [G3004](#) [G3778](#) [G1487](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4396](#) [G1097](#) [G0302](#) [G5101](#)
- καὶ ποταπῇ ἡ γυνὴ ἥτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι
 na wa-aina-gani huyu mwanamke anayemgusa anayemgusa yeye kwamba
[G2532](#) [G4217](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3748](#) [G0680](#) [G0846](#) [G3754](#)
- ἁμαρτωλὸς ἐστίν.
 mwenye-dhambi ni
[G0268](#) [G1510](#)

Yule Farisayo aliyemwalika Yesu alipoona yanayotendeka, akawaza moyoni mwake, “Kama huyu mtu angekuwa nabii, angejua kwamba ni nani anayemgusa, na kwamba yeye ni mwanamke wa namna gani, na ya kuwa huyu mwanamke ni mwenye dhambi.”

- 40 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί
 na akijibu huyo Iēsoûs alimwambia kwa yeye Símōn ninalo kwako
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G4613](#) [G2192](#) [G4771](#)
- τι εἰπεῖν. ὁ δέ, Διδάσκαλε, εἰπέ, φησίν.
 jambo kukuambia huyo na Mwalimu sema anasema
[G5100](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1161](#) [G1320](#) [G3004](#) [G5346](#)

Yesu akanena akamwambia, “Simoni, nina jambo la kukuambia.” Simoni akajibu, “Mwalimu, sema.”

- 41 δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινι; ὁ εἷς ὠφείλεν δηνάρια
 wawili wadeni walikuwa kwa-mdai mmoja huyo mmoja alidaiwa dinari
[G1417](#) [G5533](#) [G1510](#) [G1157](#) [G5100](#) [G3588](#) [G1520](#) [G3784](#) [G1220](#)
- πεντακόσια; ὁ δὲ ἕτερος, πεντήκοντα.
 mia-tano huyo na mwingine hamsini
[G4001](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2087](#) [G4004](#)

“Palikuwa na mtu mmoja aliyewakopesha watu wawili fedha: Mmoja alidaiwa dinari 500na mwingine dinari hamsini.

- 42 μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν
 wasipokuwa-na wasipokuwa-na wao kulipa wote-wawili aliwasamehe nani basi
[G3361](#) [G2192](#) [G0846](#) [G0591](#) [G0297](#) [G5483](#) [G5101](#) [G3767](#)
- αὐτῶν, πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν;
 wao zaidi atampenda yeye
[G0846](#) [G4119](#) [G0025](#) [G0846](#)

Wote wawili walipokuwa hawawezi kulipa, aliyafuta madeni yao wote wawili. Sasa ni yupi kati yao atakayempenda yule aliyewasamehe zaidi?”

- 43 ἀποκριθεὶς, Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο.
 akijibu Símōn alisema Nadhani kwamba ambaye hilo zaidi alimsamehe
[G0611](#) [G4613](#) [G3004](#) [G5274](#) [G3754](#) [G3739](#) [G3588](#) [G4119](#) [G5483](#)
- ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὁρθῶς ἔκρινας.
 huyo na alimwambia yeye Vizuri umehukumu
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3723](#) [G2919](#)

Simoni akajibu, “Nadhani ni yule aliyesamehewa deni kubwa zaidi.” Naye Yesu akamwambia, “Umehukumu kwa usahihi.”

- 44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην
na akigeuka kwa huyu mwanamke kwa-huyo Símon alisema Unamwona huyu
[G2532](#) [G4762](#) [G4314](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3588](#) [G4613](#) [G5346](#) [G0991](#) [G3778](#)
- τὴν γυναῖκα? εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν; ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας
huyu mwanamke niliingia yako katika hiyo nyumba maji mimi kwa miguu
[G3588](#) [G1135](#) [G1525](#) [G4771](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G5204](#) [G1473](#) [G1909](#) [G4228](#)
- οὐκ ἔδωκας; αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας,
hukunipa hukunipa huyu lakini kwa-hayo machozi alilowanisha yangu hizo miguu
[G3756](#) [G1325](#) [G3778](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1144](#) [G1026](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4228](#)
- καὶ ταῖς θριξίν αὐτῆς ἐξέμαξεν.
na kwa-hizo nywele zake alipangusa
[G2532](#) [G3588](#) [G2359](#) [G0846](#) [G1591](#)

Kisha akamgeukia yule mwanamke, akamwambia Simoni, “Je, unamwona mwanamke huyu? Nilipoingia nyumbani mwako, hukunipa maji ya kunawa miguu yangu, lakini huyu ameninawisha miguu kwa machozi yake, na kunifuta kwa nywele zake.

- 45 φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ, ἀφ’ ἧς εἰσῆλθον, οὐ
busu mimi hukunipa hukunipa huyu lakini tangu nilipoingia nilipoingia hakuacha
[G5370](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1325](#) [G3778](#) [G1161](#) [G0575](#) [G3739](#) [G1525](#) [G3756](#)
- διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας.
hakuacha kubusu yangu hizo miguu
[G1257](#) [G2705](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4228](#)

Hukunisalimu kwa busu, lakini huyu mwanamke hajaacha kuibusu miguu yangu tangu nilipoingia.

- 46 ἐλαίω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας; αὕτη δὲ, μύρω
kwa-mafuta hilo kichwa changu hukupaka hukupaka huyu lakini kwa-marhamu
[G1637](#) [G3588](#) [G2776](#) [G1473](#) [G3756](#) [G0218](#) [G3778](#) [G1161](#) [G3464](#)
- ἤλειπεν τοὺς πόδας μου.
amepaka hizo miguu yangu
[G0218](#) [G3588](#) [G4228](#) [G1473](#)

Hukunipaka mafuta kichwani mwangu, lakini yeye amepaka miguu yangu manukato.

- 47 οὗ χάριν λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ
kwa-hiyo kwa-sababu ninakuambia wewe zimesamehewa hizo dhambi zake hizo
[G3739](#) [G5484](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0266](#) [G0846](#) [G3588](#)
- πολλαί; ὅτι ἠγάπησεν πολὺ; ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον
nyingi kwa-sababu alipenda sana huyo lakini kidogo amesamehewa kidogo
[G4183](#) [G3754](#) [G0025](#) [G4183](#) [G3739](#) [G1161](#) [G3641](#) [G0863](#) [G3641](#)
- ἀγαπᾷ.
anapenda
[G0025](#)

Kwa hiyo, nakuambia, dhambi zake zilizokuwa nyingi zimesamehewa, kwani ameonyesha upendo mwingi. Lakini yule aliyesamehewa kidogo, hupenda kidogo.”

- 48 εἶπεν δὲ αὐτῇ, Ἀφένονται σου αἱ ἁμαρτίαι.
alisema na kwake Zimesamehewa zako hizo dhambi
[G3004](#) [G1161](#) [G0846](#) [G0863](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0266](#)

Kisha akamwambia yule mwanamke, “Dhambi zako zimesamehewa.”

49 καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν
na walianza hao walioketi-pamoja kusema ndani-yao wenyewe Nani huyu ni
[G2532](#) [G0756](#) [G3588](#) [G4873](#) [G3004](#) [G1722](#) [G1438](#) [G5101](#) [G3778](#) [G1510](#)

ὃς καὶ ἀμαρτίας ἀφίησιν?
ambaye hata dhambi anasamehe
[G3739](#) [G2532](#) [G0266](#) [G0863](#)

| Lakini wale waliokuwa wameketi pamoja naye chakulani wakaanza kusemezana wao kwa wao, “Huyu ni nani ambaye hata anasamehe dhambi?”

50 εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε; πορεύου
alisema na kwa huyu mwanamke Hiyo imani yako imekuokoa wewe nenda
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3588](#) [G4102](#) [G4771](#) [G4982](#) [G4771](#) [G4198](#)

εἰς εἰρήνην.
kwa amani
[G1519](#) [G1515](#)

| Yesu akamwambia yule mwanamke, “Imani yako imekuokoa; nenda kwa amani.”